

Kopja Informali ta' Sentenza

**QORTI CIVILI
PRIM' AWLA**

**ONOR. IMHALLEF
JOSEPH R. MICALLEF**

Seduta tad-29 ta' Marzu, 2011

Citazzjoni Numru. 2776/1999/1

Louis **CAMILLERI**

VS

Joseph **CAMILLERI**

Il-Qorti:

Rat l-Att taç-Citazzjoni mressaq fid-29 ta' Diçembru, 1999, li bih u għar-raġunijiet hemm imfissra, l-attur talab li din il-Qorti (a) tillikwida d-danni mgarrba minnu bi f'tija tal-

Kopja Informali ta' Sentenza

imħarrek talli żamm għalih il-flus imħallsa u l-biljetti mhux mibjugħa ta' attivita' (*party*) organizza minnhom it-tnejn f'Ottubru tal-1999 fil-lokal bl-isem ta' "*Club Terrain*", u li qabel kien igib l-isem ta' "*Il-Foresta*" f'Ta' Qali; u (b) tikkundanna lill-imħarrek iħallsu s-somma hekk likwidata bħala danni. Talab ukoll l-ispejjeż u l-imgħaxijiet;

Rat id-degriet tagħha tal-25 ta' Jannar, 2001¹, li bih ordnat li l-atti taċ-Ċitazzjoni jerġgħu jittressqu f'kopja minħabba li l-proċess ma kienx instab aktar u ordnat ukoll li ssir in-notifika tal-imħarrek;

Rat id-degriet tagħha tat-13 ta' Marzu, 2001², li bih ħalliet il-kawża *sine die*;

Rat id-degriet tagħha tat-22 ta' Marzu, 2001, li bih reġgħet qiegħdet il-kawża għas-smiġħ;

Rat in-Nota mressqa mil-attur fis-16 ta' Mejju, 2001, li bih ressaq kopja tal-Att taċ-Ċitazzjoni u d-dikjarazzjoni maħlufa;

Rat in-Nota tal-Eċċezzjonijiet imressqa mill-imħarrek fit-2 ta' Lulju, 2001, li biha laqa' għall-azzjoni attriċi billi qal li l-azzjoni ma setgħetx titressaq kif tressqet għaliex fejn hemm sħubija t-talba kellha ssir għall-għoti ta' rendikont u l-qsim tal-qligħ li seta' kien hemm, u mhux għal-likwidazzjoni tad-danni. Żied jgħid li l-azzjoni attriċi saret qabel waqtha għaliex l-attur qatt ma ta rendikont huwa nnifsu tal-għadd ta' biljetti u d-dħul li kellu mill-bejgħ ta' biljetti min-naħa tiegħu. F'kull każ, it-talbiet attriċi m'humieqx mistħoqqa għaliex mhux talli l-attivita' ma ħallietx qligħ, iżda huwa kellu joħroġ flus minn ġewwa biex jagħmel tajjeb għan-nefqi li gabet magħha l-attivita'. Temm jgħid li huwa ma għamel l-ebda ħsara lill-attur li għaliha għandu jagħtih xi kumpens;

Rat is-sentenza tagħha tal-25 ta' Settembru, 2003³, li biha u għar-raġunijiet hemm imfissra, ċaħdet l-ewwel eċċezzjoni tal-imħarrek;

¹ Paġ. 13 tal-proċess

² Paġ. 15 tal-proċess

Kopja Informali ta' Sentenza

Semgħet ix-xhieda tal-partijiet u rat il-provi dokumentali mressqin minnhom;

Rat id-degriet tagħha tas-16 ta' Mejju, 2007⁴, li bih iddikjarat magħluq l-istadju tal-ġbir tal-provi u tat żmien lill-partijiet biex iressqu s-sottomissjonijiet tagħhom bil-miktub;

Rat in-Nota ta' Sottomissjonijiet imressqa mill-attur fl-14 ta' Awissu, 2007⁵;

Rat in-Nota ta' Sottomissjonijiet imressqa mill-imħarrek fit-12 ta' Novembru, 2007⁶, bi twegiba għal dik tal-attur;

Semgħet it-trattazzjoni tal-avukati tal-partijiet;

Rat l-atti kollha tal-kawża;

Rat id-degreti tagħha li bihom ħalliet il-kawża għas-sentenza;

Ikkunsidrat:

Illi din hija azzjoni għad-danni. L-attur u l-imħarrek kienu daħlu sħab f'attività ta' divertiment biex jinawguraw u jerġgħu jagħtu ħajja lil stabiliment kummerċjali. Biex sar dan, daħlu f'nefqa wkoll biex itejbu l-post. Kienu nedew attività u daħlu f'rabta ma' terzi għal *sponsorship*. L-imħarrek ħa ħsieb il-bejgħ u t-tqassim tal-biljetti. L-attività saret, iżda l-attur jgħid li l-imħarrek żamm għalih il-biljetti mhux mibjugħa u wkoll id-dħul minn dawk li biegh. L-attur irid il-likwidazzjoni tad-danni li ġarrab minħabba l-imġiba tal-imħarrek u l-ħlas ta' sehemu mill-istess bejgħ;

Illi għal din l-azzjoni, l-imħarrek laqa' billi qal li l-azzjoni kif saret ma tiswiex (għaliex kien messu ntalab l-għoti ta'

³ Paġġ. 33 – 9 tal-proċess

⁴ Paġġ. 140 tal-proċess

⁵ Paġġ. 141 – 5 tal-proċess

⁶ Paġġ. 148 – 151 tal-proċess

rendikont, u mhux l-azzjoni tad-danni) u li saret qabel waqtha (għaliex l-attur innifsu qatt ma ta rendikont lilu tal-biljetti mibjugħa minnu u l-flus li dañħal minn dak il-bejgħ). Laqa' wkoll billi ċaħad it-talbiet tal-attur għaliex huwa m'għamel xejn li bih ġab ħsara lill-attur u, fuq kollox, għaliex l-attivitá' li għamlu ma ħallietx qligħ x'jinqasam, iżda, għall-kuntrarju, kemm hu u kif ukoll l-attur kellhom joħorġu flus minn ġewwa biex jagħmlu tajjeb għall-ispejjeż tal-attivitá'. Jgħid li l-attur ma ħariġx sehemu minn dawk l-ispejjeż;

Illi din il-Qorti kienet ċaħdet l-ewwel eċċezzjoni b'sentenza li tat fil-25 ta' Settembru tal-2003;

Illi għal dak li jirrigwarda l-fatti li joħorġu mill-atti tal-kawża jirriżulta li f'Awissu tal-1999, l-attur kien ħajjar lill-imħarrek biex jidħlu għat-tmexxija ta' stabiliment kummerċjali li jinsab f'Ta' Qali bl-isem ta' "*Il-Foresta*" jew "*Club Numero Uno*" u li dak iż-żmien kien ilu xi snin mitluq⁷. F'dak ix-xahar kien intlaħaq ftehim mal-kerrej tal-post biex il-partijiet imexxu l-istabiliment għal erba' (4) snin, bil-patti u l-kundizzjonijiet hemm imfissra⁸. Kien meħtieġ li jsir titjib fil-post u qablu li jibdlu l-isem tal-istabiliment billi jibda jissejjaħ "*Club Terrain*". Il-partijiet kellhom f'moħħhom li jniedu l-istabiliment b'attivitá' (*party*) li kellha ssir fis-17 ta' Ottubru, 1999. Il-ħsieb kien li din l-attivitá' tiġbed tlitt elef (3,000) ruħ u l-prezz ikun ta' tmien liri Maltin u ħamsin ċenteżmu (Lm 8.50)⁹ kull biljett tad-dħul. Stampaw b'kollox tlitt elef u ħames mitt (3,500) biljett¹⁰, fi ktejjeb ta' għoxrin (20) biljett kull wieħed¹¹. Sitt mitt (600) biljett minnhom kellhom jingħataw b'xejn ("*complimentary*") lill-*isponsor* u lil xi nies oħrajn;

Illi l-partijiet qasmu l-biljetti bejniethom biex ifittxu jbiegħuhom. Min-naħa tiegħu, l-imħarrek għadda ħames mitt (500) biljett lill-impriza ta' promoturi jisimha "*Genetix*", li kienet ftiehmet mal-partijiet li tieħu ħsieb iġġib *disk*

⁷ Dok "LC1", f'pagġ. 43 – 5 tal-proċess

⁸ Dok "JCA", f'pagġ. 72 – 6 tal-proċess

⁹ Li jġibu € 19.80 fi flus tal-lum

¹⁰ Xhieda tal-imħarrek 1.6.2006, f'pag. 89 tal-proċess

¹¹ Dok "LAS5", f'pag. 60 tal-proċess

jockey mill-Olanda¹², iżda tingħata d-dritt li tmexxi l-*bars* fil-post dak inhar li kellha ssir l-attività¹³;

Illi l-attur jgħid li l-imħarrek ma kienx f'qagħda li mill-ewwel joħroġ sehemu min-nefqa kapitali li kellha ssir fil-post. Jidher, iżda, li xi nefqiet dwar xogħlijiet ta' titjib fil-post u ħlas lil ħaddiema sar miż-żewġ partijiet flimkien¹⁴. F'Settembru, il-partijiet daħlu fi ftehim ta' *sponsorship* esklussiv ma' kumpannija¹⁵ li kellha toħroġ sebat elef lira Maltin (Lm 7,000)¹⁶ u taħt il-kundizzjonijiet l-oħra hemm imfissra. Il-partijiet f'din il-kawża kellhom ibatu n-nefqa tal-attività', magħduda wkoll dik marbuta mal-wirja *live* ta' artist li kellu jingab minn barra minn Malta. Dik il-kumpannija ngħatat, bi skont, ħames mitt (500) biljett "*complimentary*" biex tqassamhom kif jidhrilha hi. Seħħilha tqassamhom kollha minbarra erbgħa (4)¹⁷. L-*isponsor* għamel tajjeb għan-nefqa ta' ftit aktar minn tlitt elf u sitt mitt lira Maltin f'reklamar li kien sar qabel l-attività¹⁸, kemm f'gurnal lokali¹⁹ u kif ukoll waqt xandira radjufonika, u li l-partijiet fil-kawża kienu għadhom ma ħallsux sa dak inhar²⁰;

Illi l-attività' saret kif maħsub. Billi mhux il-biljetti kollha kienu nbiegħu sa qabel dak inhar, uħud inbiegħu fil-bieb. L-għada, l-imħarrek ma deherx u żamm għandu l-flus li ngabru mill-biljetti mibjugħa u bosta mill-biljetti li l-attur kien għaddhielu u li baqgħu ma nbiegħux. L-attur ukoll kien għad fadallu f'idejh mitejn (200) biljett li ma nbiegħux. Fid-19 ta' Ottubru, 1999, l-imħarrek qabbad avukat biex iwissi lill-attur biex ma jkellmux jew jersaq lej. F'Awissu tal-2001, l-imħarrek radd il-biljetti u tagħrif kollu li kellu f'idejh, meta l-Pulizija bagħtet għalih hi u tistħarreġ ilment li kien ressaq magħha l-attur dwar il-kaz²¹;

Illi fid-29 ta' Diċembru, 1999, l-attur fetaħ din il-kawża;

¹² Dok "AM9", f'paġ. 128 tal-proċess

¹³ Affidavit ta' Charles Camilleri f'paġ. 53 tal-proċess

¹⁴ Dok "JCB", f'paġ. 71 tal-proċess

¹⁵ Dok "LAS1", f'paġġ. 61 – 2 tal-proċess

¹⁶ Li jgħibu € 16,305.61 fi flus tal-lum

¹⁷ Dok "LAS5", f'paġ. 60 tal-proċess

¹⁸ Dokti "LAS3" u "LAS4", f'paġġ. 63 – 70 tal-proċess

¹⁹ Dok "LAS2", f'paġ. 64 tal-proċess

²⁰ Xhieda ta' Lino Abela Scolaro 1.6.2006, f'paġ. 82 tal-proċess

²¹ Xhieda tas-Suprintendent Alexandra Mamo 3.5.2007, f'paġġ. 109 sa 112 tal-proċess

Illi għal dak li jirrigwarda l-konsiderazzjonijiet ta' xejra legali li jintrabtu mal-kawża, l-Qorti tibda biex tqis li l-attur għażel li jibni l-azzjoni tiegħu fuq il-ħtija jew l-għamil dannuż. L-attur jixli lill-imħarrek b'imġiba li ġabitlu ħsara minkejja l-ftehim li kien sar bejniethom li jaqsmu ndaq id-dħul min-negozju li kienu daħlu għalih u li dik il-ħsara saret bir-rieda tal-istess imħarrek. Il-ħsara li l-attur jgħid li ġarrab bi ħtija tal-imħarrek ġrat minħabba li dan naqas milli jagħti lill-attur is-sehem tiegħu mid-dħul tal-bejgħ tal-biljetti tal-attivitá kummerċjali li nedew bejniethom;

Illi l-ligi trid li kull wieħed iwieġeb għall-ħsara li tigri bi ħtija tiegħu²², kemm jekk dik il-ħsara ssir b'għamil u kif ukoll jekk tigri minħabba nuqqas ta' għamil li messu sar²³. Kemm hu hekk, in-nuqqas jew omissjoni ta' dak li messu sar u jonqos milli jsir jista' jnissel il-ħtija akwiljana jekk kemm-il darba tali nuqqas ġara bir-rieda jew bit-traskuraġni ta' min kellu jagħmel il-ħaġa²⁴. Din il-ħtija titnissel kemm jekk ir-rabta bejn persuni tkun waħda ġejja minn kuntratt u kif ukoll waħda extra-kuntrattwali²⁵;

Illi l-azzjoni kif imressqa mill-attur tqiegħed f'hoġor l-imħarrek il-ħtija ta' mġiba li tqarrab lejn id-delitt. Kemm hu hekk, xi żmien wara li l-attur fetaħ din il-kawża, ittenta proċeduri mal-Pulizija biex jistħarrġu lill-imħarrek sewwasew fuq ix-xilja li dan żamm għalih jew appropria l-flejjes miġbura mill-bejgħ tal-biljetti li kellu f'idejh. Il-fatt li dawk il-proċeduri ma wasslux għat-teħid kontra l-imħarrek ta' proċeduri kriminali²⁶, ma jfissirx li taħt il-lenti tal-azzjoni ċivili taqa' wkoll l-azzjoni attriċi. Iżda biex l-azzjoni attriċi tirnexxi mhux biżżejjed li l-attur jixħet xilja mas-saqajn jew iqanqal sempliċi suspett, għaliex jaqa' fuqu li juri tajjeb biżżejjed li l-pretensjonijiet tiegħu kontra l-imħarrek jirriżultaw ippruvati kif imiss;

²² Art. 1031 tal-Kap 16

²³ App. Inf. **18.10.2006** fil-kawża fl-ismijiet *Atlas Insurance Agency Ltd vs Korporazzjoni Enemalta et*

²⁴ F. Ricci *Corso Teorico-Pratico di Diritto Civile* (Vol VI), pagg. 118 – 9

²⁵ App. Inf. **29.5.2009** fil-kawża fl-ismijiet *Middlesea Insurance p.l.c. noe vs Joseph Zaffarese*

²⁶ Xhieda tas-Suprintendent Alexandra Mamo 3.5.2007, f'pag. 108 tal-proċess

Illi f'dan il-każ tal-lum ma hemm l-ebda kontestazzjoni bejn il-partijiet li l-ħsieb tagħhom kien li jidhlu għal biċċa negozju flimkien biex jibdew imexxu stabiliment kummerċjali. Il-ħsieb kien ukoll li huma jaqsmu mill-qligħ f'ishma ndaqs. Jidher li kien hemm fehma li t-tnejn li huma jidhlu għan-nefqa li kienet meħtieġa biex il-post jingab f'qagħda sura wara t-telqa li kien tħalla fiha għal snin sħaħ. Jidher ukoll li, minkejja dak li l-attur jgħid fil-bidu tal-każ, iż-żewġ partijiet intrigaw għall-bejgħ tal-biljetti għall-attivitá' mertu tal-kawża. Ma huwiex kontestat lanqas li kull parti naqset li taqsam mal-oħra dak li setgħet ġabret mill-bejgħ li sar mill-biljetti min-naħa tagħha. L-attur jagħmel dan għaliex jgħid li hu ma kellux biljetti x'ibigħ, filwaqt li l-imħarrek jgħid li żamm il-flus għaliex kien ħareġ minn butu somom oħra li bihom għamel tajjeb għan-nefqa li saret biex saru xogħlijiet ta' titjib u tisbiħ tal-post;

Illi dak li l-partijiet, fil-ħerqa tagħhom, naqsu li jagħmlu kien li jlaħħmu l-ftehim tagħhom f'kitba u li jzommu rendikonti aġġornati u xierqa ta' dak li kien qed isir u minn min. Għall-bidu, bnew ir-rabta ta' bejniethom biss fuq il-fiduċja f'xulxin (għall-anqas it-tnejn li huma hekk jistqarru). Kien minħabba f'hekk li ma jistax jingħad li bejn il-partijiet kienet inħalqet soċjeta' ċivili kif tridha l-ligi, ladarba rabta bħal din teħtieġ il-ftehim miktub għas-siwi tagħha taħt piena ta' nullita'²⁷. Ġara li, aktar ma qorob il-jum li fih kellu jitnieda l-avveniment li bih il-partijiet kienu sejrjn iżanznu l-post u minħabba r-rabtiet li kienu nbdew ma' terzi, aktar bdew jittieħdu deċiżjonijiet mal-ħaġra t-tajn u, x'aktarx, bla ma parti tikkonsulta mal-oħra. Meta wasal il-jum tal-avveniment u beda jberraq dwar x'aktarx x'ser ikun l-eżitu tal-investment tagħhom, il-partijiet kienu tilfu l-fiduċja f'xulxin u daħlu s-suspetti. Sal-għada tal-avveniment, il-fiduċja kienet intilfet għal kollox u n-negozju ta' bejniethom miet tista' tgħid mal-bidu tiegħu;

Illi f'dan il-qafas ta' ġrajjet, il-Qorti tqis li huwa meħtieġ li tistabilixxi kemm inbiegħu biljetti għall-avveniment mertu tal-każ u min mill-partijiet kien involut f'dan u safejn. Dan

²⁷ Art. 1233(1)(f) tal-Kap 16

kollu jitlob li l-Qorti tistharreġ ukoll min mill-partijiet qiegħed jgħid is-sewwa, għaliex il-verżjonijiet taż-żewġ partijiet huma kontrastanti ħafna. Ladarba l-attur jibni l-każ tiegħu fuq l-allegazzjoni li l-imħarrek żamm għalih il-flus li dan għabar mill-bejgħ tal-biljetti li ngħata, jaqa' fuq l-attur li, qabel kull ħaġa oħra, juri kemm tassew kienu ngħataw biljetti lill-imħarrek. L-attur baqa' tul il-kawża kollha jgħid li huwa ma ntriga bl-ebda bejgħ min-naħa tiegħu u li l-biljetti kollha – tneħħi dawk maħsuba li jingħataw lill-*isponsor* bi skont – kellhom jinbiegħu mill-imħarrek;

Illi l-Qorti ma tistax toqgħod b'għajnejha magħluqa fuq din il-verżjoni tal-attur. Fl-ewwel lok, ma jagħmilx sens li l-attur jgħid li huwa ma kien intriga bl-ebda mod biex ibiegħ il-biljetti, meta mbagħad jistqarr li mitejn (200) biljett baqgħu f'idejh mhux mibjugħa wara l-avveniment²⁸. Dan il-fatt ixejjen ix-xilja li kien l-imħarrek li ntriga waħdu bil-bejgħ tal-biljetti u li żamm kollox taħt idejh. Fit-tieni lok, l-attur għadu jisħaq li l-għadd ta' biljetti stampati kien ta' tlitt elef (3,000). Din iċ-ċifra ma taqbilx ma' provi dokumentali li juru li l-għadd ta' biljetti stampati kien ta' tlitt elef u ħames mija (3,500)²⁹ u li l-*isponsor* ħallas lill-istampaturi għal dak l-ammont ta' biljetti. Minbarra dan, fost il-biljetti li jinsabu fl-atti, hemm uħud li n-numru tas-sekwenza tagħhom jaqbeż iċ-ċifra ta' tlitt elef³⁰. Min-naħa tiegħu, l-imħarrek baqa' jtenni mill-bidu sal-aħħar li l-għadd ta' biljetti kien ta' tlitt elef u ħames mija u qatt ma ċcaqlaq minn din il-qagħda tiegħu, ukoll meta ntalab imur ikellem lill-Pulizija u tahom l-istqarrija tiegħu³¹. Il-Qorti sejra toqgħod fuq din l-ogħla ċifra u sejra tqis li l-attur ukoll kellu biljetti f'idejh biex ibiegħhom;

Illi hemm qbil bejn il-partijiet u prova li turi li l-*isponsor* ngħata ħames mitt (500) biljett minnhom bħala "kumplimentari" bi skont. Dawn żgur ma jinteressawx lill-Qorti fil-kwestjoni li l-Qorti għandha quddiemha. Hekk ukoll hemm qbil li erba' mija u sittin biljett (460) li kienu f'idejn l-imħarrek baqgħu ma nbiegħux u għalhekk lanqas

²⁸ § 7 tan-Nota ta' Sottomissjonijiet tiegħu, f'pag. 142 tal-proċess

²⁹ Dok "LAS4", f'pag. 69 tal-proċess

³⁰ Dokti "AM2" u "AM7", f'pag. 121 u 126 tal-proċess

³¹ Dok "AM1", f'pag. 119 – 12 tal-proċess

dwar dawn l-attur m'huwa jistenna l-kumpens³². Min-naħa tiegħu, l-attur jgħid³³, li l-għadd ta' biljetti mqassmin kumplimentari kien ta' sitt mitt (600) biljett, jekk tgħodd ukoll dawk mogħtijin bi skont lill-*isponsor*. L-attur ressaq dokument li jgħid li juri kemm biljetti ngħataw lill-imħarrek biex ibiegħhom³⁴. Il-Qorti ma tistax toqgħod fuq dak id-dokument bħala prova tajba. Fl-ewwel lok, dan jidher li jirreferi biss għal tnejn u tletin (32) mill-mija u ħamsa u sebgħin (175) librett ta' biljetti li kienu stampati. Fit-tieni lok, ħdejn uħud mill-pakketti hemm l-isem ta' "*Central Cigarettes*", jiġifieri l-*isponsor* tal-avveniment, u li qatt ma jista' jkun li dawk il-biljetti kienu ngħataw lill-imħarrek biex ibiegħhom hu;

Illi, min-naħa tiegħu, l-imħarrek jgħid li bejnu u bejn l-attur tqassmu ndaqs elfejn u ħames mitt (2,500) biljett, għaliex 500 inbiegħu bi skont lill-*isponsor* u 500 oħrajn ingħataw lid-ditta *Genetix*³⁵. B'hekk, jgħid, hu u l-attur kellhom elf mitejn u ħamsin (1,250) kull wieħed x'ibiegħu, li minnhom jgħid li huwa seħħlu jbigħ biss wieħed u sebgħin (71). Huwa jisħaq li l-attur biegh mija u ħamsa u għoxrin (125) biljett li żamm id-dħul tagħhom għalih, filwaqt li tlieta u erbgħin (43) biljett inbiegħu fil-bieb dak inhar tal-*party*. Ma fissirx dawk il-biljetti mis-sehem ta' min mill-partijiet kienu. Ix-xhud Charles Camilleri ta' *Genetix* ċaħad li huwa ngħata xi biljetti biex ibiegħhom³⁶. Izda wħud mil-libretti tal-biljetti li l-imħarrek għadda lura lill-Pulizija juru li tassew kien hemm persuni oħrajn li jidher li ngħaddewlhom il-biljetti biex jgħinu fil-bejgħ tagħhom;

Illi l-Qorti tqis ukoll li kien hemm żewġ verżjonijiet ma jaqblux dwar kemm nies marru fil-post dak inhar tal-*party*. Il-Qorti tifhem li l-partijiet kellhom ħsieb li kull waħda minnhom issaħħaħ il-pretensjoni tagħha – l-attur, biex jiġġustifika ammont ogħla ta' kumpens, l-imħarrek biex ibaxxih kemm jista'. Filwaqt li l-attur jgħid li għall-*attivit*a' attendew "il fuq minn elfejn ruh"³⁷, u x-xhud Charles

³² *Ibid* § 19, f'paġ. 144 tal-proċess

³³ Affidavit tiegħu f'paġ. 45 tal-proċess

³⁴ Dok "A", f'paġ. 46 tal-proċess

³⁵ Xhieda tiegħu 1.6.2006, f'paġġ., 89 – 90 tal-proċess

³⁶ Xhieda tiegħu 1.6.2006, f'paġ. 86 tal-proċess

³⁷ Paġ. 45 tal-proċess

Camilleri ta' *Genetix* qatagħha li “kien hemm mal-elf u ħames mitt ruħ u mhux iżjed”³⁸, l-imħarrek jgħid li ma setax kien hemm aktar minn tliet mija u tlitt (303) ruħ. Fis-sewwa, l-għadd ta' nies li marru għall-*party* m'huwiex daqshekk determinanti, kemm għaliex kien hemm nies li nqadew bil-biljetti kumplimentari, u kif ukoll għaliex il-fehma tal-partijiet f'xi ħinijiet partikolari setgħet kienet għal kollox arbitrara. Iżda l-għadd ta' nies prezenti jista' jittfa' dawl fuq kemm biljetti tqassmu, għaliex huwa mistenni li kull min daħal fil-post għamel dan wara li wera l-biljett jew wara li xtrah mill-bieb;

Illi wara li l-Qorti rat sewwa l-provi dokumentali mressqa u fliethom wieħed wieħed, u qieset ix-xhieda mogħtija mill-partijiet, tasal għal-fehma li, fin-nuqqas ta' prova aktar ċara, kull wieħed mill-partijiet kellu għad-dispożizzjoni tiegħu elf mitejn u ħamsin (1,250) biljett x'ibigħ għall-imsemmi avveniment. Minn dak l-għadd, l-imħarrek radd lura lill-Pulizija disa' mija u tmenin (980) li minnhom tmien mija u tnejn u għoxrin (822) ma kinux inbiegħu. Dan ifisser li, fil-każ tal-erba' mija u tmienja u għoxrin (428) biljett l-ieħor li jew inbiegħu jew ma tax lura l-ktejjeb tagħhom lill-Pulizija, irid jagħti nofs id-dñul tagħhom lill-attur, ladarba l-ftehim ta' bejniethom kien li jaqsmu l-qligħ indaqs. Mid-dokumenti mressqa mill-istess imħarrek, jidher li wħud mill-pakketti ta' biljetti li huwa radd lura lill-Pulizija kienu jirrigwardaw biljetti li, kif seħaq l-istess imħarrek, kienu f'idejn l-attur u terzi biex ibiegħuhom huma. Dawn jitolgħu għal tmien pakketti jew mija u sittin (160) biljett ieħor³⁹. Għalhekk il-Qorti jidhrilha li dawk il-pakketti m'għandhomx jintgħaddu mal-għadd li l-imħarrek ta' rendikont tagħhom u l-ekwivalenti ta' dawk it-tmien pakketti jiżdiedu mal-għadd li l-imħarrek naqas li jagħti lura. Dan iġib li l-imħarrek irid jikkumpensa lill-attur nofs il-valur tal-ħames mija u tmienja u tmenin (588) biljett li jew tħallas tagħhom jew ma raddx lura;

Illi l-valur fi flus tal-lum tal-imsemmija 588 biljett jittla' għal ħdax-il elf sitt mija u tnejn u erbgħin euro u erbgħin

³⁸ Paġ. 86 tal-proċess

³⁹ Dok “AM2”, fpaġ. 121 tal-proċess

ċenteżmi (€ 11,642.40), li l-imħarrek irid iħallas nofsu lill-attur;

Illi għal dak li jsemmi l-imħarrek fit-**tielet eċċezzjoni** tiegħu, l-Qorti ma jidhrilhiex li għandha tqis tajba l-pretensjoni tiegħu li huwa żamm għalih id-dñul mill-biljetti biex jagħmel tajjeb għan-nefġiet li huwa jgħid li daħal għalihom fl-interess tan-negożju li daħlu għalih iż-żewġ partijiet. Dan jingħad għaliex il-liġi ma tippermettix li persuna li għandha xi pretensjoni “tiegħu l-liġi b’idejha” u żżomm għandha dak li jistħoqq lil ħaddieħor. Lanqas, f’dan il-każ, ma jidher li tista’ ssir tpaċija, u dan minħabba li fiż-żewġ pretensjonijiet – dik tal-attur u dik tal-imħarrek – jonqos l-element essenzjali tas-somma ċerta u likwida⁴⁰. Minbarra dan, l-imħarrek ma ressaqx talba rikonvenzjonali għall-ħlas lillu tan-nefġa li daħal għaliha;

Illi wkoll dwar it-**tieni eċċezzjoni** mqajma mill-imħarrek, il-Qorti ma tarax għaliex l-azzjoni attriċi saret qabel waqtha. Jekk l-imħarrek ried li jingħata rendikont mingħand l-attur, ma kellu xejn x’iżommu milli jagħmel dan, u x’aktarx li kieku l-partijiet fittxew li jimxu b’aktar irġulija ma’ xulxin, kieku kienu jaslu għal arrangament tajjeb bejniethom ħafna aktar qabel. Iżda l-attur kellu kull interess u jedd li jressaq din l-azzjoni ladarba l-imħarrek kien għalaqlu l-bieb għan-negożjati u ladarba joħroġ li, fid-dawl tal-konsiderazzjonijiet li saru aktar qabel, l-attur tassew għandu jieħu mingħand l-imħarrek dwar is-sehem tiegħu mill-bejgħ tal-biljetti;

Illi billi t-talbiet tal-attur kienu jeħtieġu likwidazzjoni tal-pretensjonijiet tal-attur u billi s-somma mistħoqqa lillu qiegħda tkun likwidata bis-saħħa ta’ din is-sentenza, l-imgħax li l-attur jippretendi fuq dak li jrid jifħallas irid jibda jgħaddi mil-lum u mhux minn dak inhar li sar l-avveniment;

Illi, f’kull każ, dan kollu jibqa’ bla ħsara għal kull jedd ta’ azzjoni li jista’ jieħu l-imħarrek dwar il-pretensjonijiet tiegħu;

⁴⁰ Art. 1197(1) tal-Kap 16

Kopja Informali ta' Sentenza

Għal dawn ir-raġunijiet, il-Qorti qiegħda taqta' u tiddeċiedi l-kawża billi:

Tilqa' l-ewwel talba attriċi u qiegħda tillikwida s-somma li l-imħarrek irid iħallas lill-attur fl-ammont ta' ħamest elef tmien mija u wieħed u għoxrin euro u għoxrin ċenteżmi (€ 5,821.20);

Tilqa' t-tieni talba attriċi u tikkundanna lill-imħarrek iħallas l-imsemmija somma ta' (€ 5,821.20) hekk likwidata lill-attur, flimkien mal-imgħax legali fuqha b'seħħ mil-lum sal-jum tal-ħlas effettiv; u

Tikkundanna lill-imħarrek iħallas ukoll l-**ispejjeż tal-kawża** magħduda dawk tas-sentenza preliminari tal-25 ta' Settembru, 2003.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----